

การศึกษานฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณี
อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี

นางสาว บุษบา ภูัสกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-582-064-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018970 i 17402629

MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PARTICIPATION IN FOREST
RESOURCE CONSERVATION OF THE FOREST VILLAGERS : A CASE STUDY
OF AMPHOE WATTHANA NAKHON, PRACHIN BURI PROVINCE

Miss Busaba Pusakul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-582-064-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษานฤมิตรกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี

โดย

นางสาว บุษบา ภู่อัสกุล

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

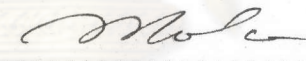
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารการ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราษฎร์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นิตินิ เชยจรรยา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

..... กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตสิงห์)

บุษบา ภูสกุล : การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมใน
 การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวัฒนานคร
 จังหวัดปราจีนบุรี (MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, AND PARTICIPATION IN FOREST
 RESOURCE CONSERVATION OF THE FOREST VILLAGERS : A CASE STUDY OF
 AMPHOE WATTHANA NAKHON, PRACHIN BURI PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ยุบล
 เบ็ญจรงค์กิจ, 98 หน้า. ISBN 974-582-064-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิด และการมี
 ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้
 ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ อำเภอวัฒนานคร
 จังหวัดปราจีนบุรี

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้
2. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อ
 การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้
3. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมี
 ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้
4. ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการอนุรักษ์
 ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้
5. ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการ
 อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้
6. ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
 ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้
7. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สามารถอธิบายการมี
 ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ได้ โดยทัศนคติมีอิทธิพลในทางลบ
 ในขณะที่พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมีอิทธิพลในทางบวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การประชาสัมพันธ์
 สาขาวิชา ..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
 2535
 ปีการศึกษา .....

ลายมือชื่อนิติต .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

#C450856 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION
KEY WORD: MEDIA/KNOWLEDGE/ATTITUDE/FOREST

BUSABA PUSAKUL : MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PARTICIPATION
IN FOREST RESOURCE CONSERVATION OF THE FOREST VILLAGERS : A CASE STUDY
OF AMPHOE WATTHANA NAKHON, PRACHIN BURI PROVINCE. THESIS ADVISOR :
ASSO.PROF. YUBOL BENJARONGKIJ, Ph.D. 98 PP. ISBN 974-582-064-4

This study was to examine media exposure, knowledge, attitude and participation in forest resource conservation. In addition, the relationship between media exposure, knowledge, attitude and participation in forest resource conservation of the forest villagers in amphoe Watthana Nakhon Prachin Buri province was investigated.

Results are as follows :

1. Significant positive correlation was found between media exposure and knowledge in forest resource conservation among the forest villagers.
2. No correlation was found between media exposure and attitude toward forest resource conservation among the forest villagers.
3. Significant positive correlation was found between media exposure and participation in forest resource conservation among the forest villagers.
4. Significant positive correlation was found between knowledge and attitude in forest resource conservation among the forest villagers.
5. No correlation was found between knowledge and participation in forest resource conservation among the forest villagers.
6. No correlation was found between attitude and participation in forest resource conservation among the forest villagers.
7. Media exposure and attitude toward forest resource conservation mutually explain the participation in forest resource conservation of the forest villagers. However correlation coefficient found between villagers' attitude and their forest resource conservation was a negative one.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... นพ ธีระ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้มีพระคุณ
หลายท่าน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ อาจารย์ที่
ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์
รองศาสตราจารย์ พันธุ์ เขยจรรยา และ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ
การใช้สถิติในการวิจัย และได้กรุณาสละเวลาในการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ หัวหน้าโครงการพัฒนาน้ำดื่มที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริป่า
โคกสูง 1 (บ้านห้วยชัน) ป่าท่ากระบาก 1 (บ้านคลองทรายและบ้านคลองคันโท) ที่ให้ความ
ร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายสมหมาย สรรพคุณ หัวหน้าโครงการ
พัฒนาน้ำดื่มที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ ป่าโคกสูง 2 (บ้านภักดีแผ่นดิน) ที่ได้กรุณาให้คำ
ปรึกษา และความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดการทำวิทยานิพนธ์ และ
ขอขอบคุณประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการอนุญาตให้ผู้วิจัย
เข้าสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย

ท้ายสุดใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจน
สำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บุษบา ภูสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	9
นิยามศัพท์	9
สมมติฐานการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 ทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
กระบวนการสื่อสาร	12
การสื่อสารระหว่างบุคคล	12
การสื่อสารมวลชน	14
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม ..	15
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	18
แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
3 ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บข้อมูล	31
การเลือกใช้วิธีวิจัย	31
ประชากร	31
กลุ่มตัวอย่าง	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การทดสอบเครื่องมือ	34
การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
เกณฑ์การให้คะแนน	35
การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	37
กรรมวิธีทางข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	37
4 ผลการวิจัย	39
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา	40
ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน	55
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะ	79
รายการอ้างอิง	81
ภาคผนวก	82
ประวัติผู้เขียน	98

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามเพศ	40
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามอายุ	41
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามสถานภาพ สมรส	42
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามระดับการ ศึกษา	43
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามอาชีพ	44
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามสมาชิกใน ครัวเรือน	45
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามรายได้ ...	46
8	จำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตาม พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ	47
9	จำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตาม อิทธิพลของสื่อต่อความเข้าใจ	48
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามความรู้เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	49
11	จำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาที่มีทัศนคติต่อการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	51
12	จำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาที่ให้ความร่วมมือ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	53
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับ สื่อกับความรุ้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	55
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับ สื่อประเภทต่าง ๆ กับความรุ้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	56
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับ สื่อกับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	58
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	59
18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	60
19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความรู้กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	61
20	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความรู้กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	62
21	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างทัศนคติกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	63
22	ค่าสัมประสิทธิ์แบบถดถอยพหุคูณ ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	64
23	ค่าสัมประสิทธิ์แบบถดถอยพหุคูณระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ ความรู้ ทัศนคติ กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	65